

Quod Deus benè vertat!

DISPUTATIO INAUGURALIS

De

PRIORITATE
CREDITORUM

Quam

PRÆSIDE DEO Ter Opt: Max:

Ex

Decreto & auctoritate

*Nobilissimi atque Amplissimi Fctor. Ordinis in
celeberrima Noricorum Universitate
Aldorphina.*

Summos in utroque Jure honores & Privilegia Doctoralia promeriturus

Publicè & solenniter examinanda proponit

LAURENTIUS FRIDERICUS Strebel /
Gunzenhus. Fc.

Ad diem 4. Novembris.

Anno M. DCL I.

Typis Georgii Hagen, Universi-
tatis Typographi.

5. 65

14

M

1651

2

4

Serenissimo Principi ac Domino,

DOMINO

ALBERTO,

Marchioni Brandenburgensi, Magdeburgensi, Borussiae, Stetini, Pomeranorum, Casubiorum, Vandalorum, & in Silesia Crosnensium ac Jegerndorffensium &c.

Duci, Burggravio Norimbergensi,
Principi Halberstadensi, &
Mündensi, &c.

DOMINO SUO CLEMENTISSIMO

*Positiones has Inaugurales in subjectissima
mentis indicinam, eâ quâ debet, quâ potest hu-
militate & reverentiâ offert, se suaq; studia
commendat, consecrat, mancipat; atque pro
vita Serenitatis ejus longeva, incolumitate
perenni, statu principatus felici, Deum
Ter. Opt. Max. calidissimè
veneratur*

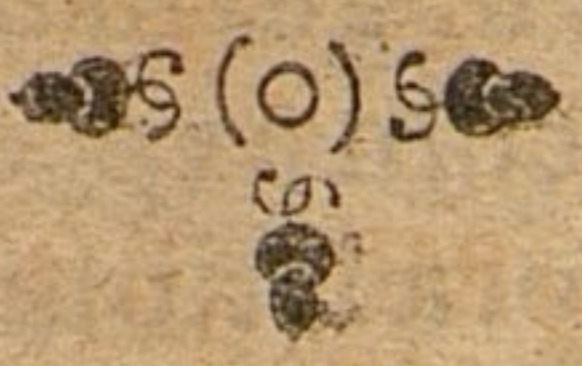
LAURENTIUS FRIDERICUS Strebhel.

PROOEMIUM.

*A*mplius saepe homines de facultatibus suis, quam in his est, sperant, secundum §. 3. Instit. Qui & ex quib. caus. Sic q̄, falsâ opinione ducti vivunt in diem, & se non raro inextricabili debitorum involvunt labyrintho. Quem dein creditorum sequitur concursus, ac gravissima inter eos de prioritare contentiones. Dum quilibet, ad primum obtinendum locum, omnem solet movere lapidem. Insurgunt hic, ut loquitur Straccha de decoct. p. ult. c. qui pot. in bon. decoct. deponentes, repetunt depositum. Videntes instant, petunt pannos aut pretia. Hypothecarij se offerunt, se preferendos ajunt. Uxor & Nurus dotium suarum gratiâ potiores esse volunt. Quæritur, quo ordine satisfieri oporteat, quorum causa prior sit, ac melior? Et hisce disceptationibus ultimo atq̄ pessimo hoc seculo nil frequentius reperiri, quotidiana testatur experientia. Ut Ventura de Valent. dicere fuerit solitus, in curiis eam, tam familiarem esse, quam in prandio obsonium. Opera igitur pretium me facturum arbitratus sum, Si ex latissimo hujus materiae campo flosculos colligerem, & aliquas contexerem corollas. Quod ut ex voto succedat, te. Aime DEUS ex imis sensibus precor!

A 2

THE.

THESIS I.

PRioritas (a) est jus, quo unus credito-
rum (b) concurrentium (c) in solutione
præfertur alteri. (d)

(a) à comparativo prior, qui à prii. e. præ de-
scendit, sic dicta, estq; varia, loci, temporis, dignita-
tis, naturæ, notitiæ. De qua nostra futura sit tractatio,
intellectu facile est. Ab aliis vocatur jus præferentiæ
sive prælationis, præventionis, privilegium exigendi,
privilegium creditorum. Germanis *Vorzugrecht*.

(b) Creditoris vocabulum nos hîc non in stricta
significatione accipimus, quâ mutuum dans denota-
tur. *l. 2. §. 1. ff. de reb. cred. l. 3. §. 2. & l. 4. ff. de SC. Maced. & c.*
neq; etiam in lata tantum, quâ omnis is, qui fidem in
quovis contractu secutus alienam, ex eo quid recipere
sperat. *l. 1. ff. d. reb. cred.* sed latissima, quatenus com-
prehendit eos etiam, quibus absq; fide contractus ex a-
lia qualibet causa debetur *l. 11. & 12. de V. S.* veluti de-
licti *d. l. 12.* legati, fideicommissi, *l. 1. C. d. bon. auct. Jud.*
ex quacunq; actione vel persecutione & c. *l. 10. l. 54. cum*
l. seq. l. 178. §. fin. de V. S. l. 42. §. 1. de O. & A. Nov. 4. c. 3. in fin. ex
quibus cum pateat, largâ hac significatione etiam Do-
minos rerum contineri, non inconueniens videtur di-
videre creditores in propriè sic dictos & impropriè:
illos rursus in hypothecarios & Chirographarios. Hy-
pothecarii in genere sunt, qui præter personam debi-
toris, res quoq; ejus vel expressè vel tacitè hypotheca-
tas, cum vel sine privilegio habent. Et subdividuntur
in privilegiatos; qui cum expressa vel tacita hypothe-
ca, privilegio quoq; prælationis & certo respectu tem-
poris

67
poris gaudent. Et Nudos seu simplices; quibus expres-
sa vel tacita hypotheca cum solo temporis privilegio
competit. Chirographarii appellantur, qui absq; hy-
potheca personam tantum debitoris cum vel sine pri-
vilegio personali obstrictam tenent. Suntq; etiam du-
plices, Privilegiati; qui privilegium exigendi habent;
& nudi seu simplices; qui absq; ullo privilegio juri tan-
tum personali inhærent. Improprîe dictos creditores
statuimus Dominos, rei vindicationem intendentes.
Ratio in eo sita, quod res nostra, propriè loquendo,
nobis non debeat, §. 1. *Inst. de act. l. 27. §. 2. l. 34. ff. de
aur. & arg. leg. nec acquirere eam denuò possimus §. 10.
Inst. de Legat. §. 14. Inst. de act. cum Dominium non nisi
ex una contingat causa. l. 3. §. 4. ff. de acquir. vel amitt. poss.
l. 159. d. R. I.* Dum verò ejus restitutio nobis omninò
debetur, quam istâ actione persequimur *l. 9. l. 68. ff. d. R.*
V. hinc conventus debitor; agens verò creditor dicitur
aliquo modo potest. *Dd. ad pr. Inst. de act.*

(c) Omissis rerum Dominis (qui sive concurrant
cum hypothecariis, sive Chirographariis, semper pri-
mas ferunt, inter se verò quilibet in re sua potior est)
Reliquorum creditorum concursus reperitur triplex.
PRIMUS Hypothecariorum cum Chirographariis; SE-
CUNDUS Hypothecariorum inter se; TERTIUS Chiro-
graphariorum cum Chirographariis. SECUNDUS iterum
est vel Hypothecariorum simplicium inter se; vel sim-
plicium & privilegiatorum; vel privilegiatorum cum
privilegiatis. Chirographariorum concursus eodem
modo est vel simplicium inter se; vel privilegiatorum
inter se; vel simplicium cum privilegiatis.

(d) *tot. tit. ff. & C. qui pot. & ff. d. priv. cred.*

A 3

THE-

Competit autem prioritas hæc, vel ratione Domini (a) Vel ratione privilegii. (b)

(a.) (a) Dominium hîc proprietatem significat. *l. 13. ff. de A. R. D.* & meritò ratione ejus, primò omnium prioritatem competere tenemus. Cum Domino ullus in petitione justior non sit. *l. 31. §. 1. ff. depos. hinc suum ei ante omnes restituendum §. 3. Inst. de Just. & Jur. N. 91. c. 1.* Unde etiam Rei vindicatio actiones omnes, tam personales, quàm hypothecarias; omnia item privilegia superare dicitur. *l. 24. §. 2. ibique Goth. lit. d. ff. d. reb. aut. l. 5. §. 8. ff. d. trib. act. l. 38. pr. ff. d. pecul. & c.*

(b.) (b.) Privilegium constituitur triplex. PERSONALE, ubi tantùm causa in considerationem venit. Vocaturq; in jure privilegium exigendi. *l. 24. §. 1. d. reb. auct. vel simpliciter, & quidem propriè privilegium. l. 52. pr. & §. 1. ff. d. pecul. l. 17. l. 22. 23. 24. & passim. ff. d. reb. auct.* REALE, ubi tempus solummodò spectatur: quod fundatum in illa vulgari regula, Qui prior tempore, potior est jure. *l. 2. C. qui pot. dicitur aliàs privilegium temporis. l. 10. ff. d. t.* MIXTUM, ubi utrumque conjungitur, & nominatur privilegium prælationis, cum hypotheca tempore posterior, præfertur alteri, quæ est prior. Hæc ut præmitterentur necessitas efflagitare videbatur, tanquam lucem allatura tractandis. Jam propius ad rem. Creditores autem omnes, ut difficultas evitetur exemplo Imperatoris in *§. 3. Inst. d. legat.* in quinque distinctas classes redigemus; de singulis aliquid pro ingenii modulo, dextero Jehova, proposituri. I. Classis assignabitur Dominis rerum, ex supra adducta ratione. II. Hypothecariis privilegiatis, propter duplex

duplex vinculum, arg. §. 2. Inst. de adopt. c. 1. x. d. treug. Epac. III. Hypothecariis nudis ob jus reale l. 9. C. qui pot. l. 25. ff. de R. 7. IV. Chirographariis privilegiatis ob jus personale. l. 3. ff. quod cum eo. l. 24. §. 2. ff. d. reb. auet. Gail. 2. O. 25. n. 9. V. Chirographariis simplicibus, Tandem annectentur regulæ in qualibet classe observandæ.

III.

Prima classis eorum, qui omnibus aliis superiores & potiores sunt.

Ad primam classem referuntur ij, qui rem suam penes debitorem existentem, ob Dominium non translatum repetunt, vindicatione vel Directâ, vel utili. Directâ: Ut commodator (a) Deponens (b) Mulier ratione rei vel dotalis vel paraphernalis (c) Is cui furtum factum (d) Liberi in bonis adventitiis (e) Venditor (f) Et si qui sunt similes. (g)

(a) Commodator neque dominium rei transfert, neq; possessionem; sed usum tantum gratuitum con- (a) dit, sub certo modo & tempore. § 2. Inst. quibus mod. re cum l. seq. ff. commod. Hinc rei vindicatio ei concedi- l. 9. ff. de R. V. l. 2 ff. commod. in quare cum à mutuo d. ferat, utpote in quo non possessio tantum; sed & do- minium transit. pr. Instit. quib. mod. re. l. 2. §. 2. ff. de R. C. satis patet, in pecunia mutuò data, licet extante, cre- dito-

ditorem nullâ prerogativâ gaudere. *Gail 2. obs. 12. n. 1. & 2.* Huc pertinet etiam precarium, quod perquam simile commodato est. *l. 1. §. 3. ff. de prec. cum & in eo, solâ naturali possessione exceptâ, l. 4. §. 1. l. 5, §. 4. ff. de prec. l. 22. §. . de noxal. act. l. 13. §. 1. d. publ. in rem.* Omnia penes concedentem remaneant. *d. l. 1. §. 3. de precar. cum libera quancocunq; revocandi potestate l. 1. pr. l. 2. §. 2. l. 15. pr. ff. d. t.* Sed quid si tempore concessionis conventum fuerit, ne ante certum tempus repetitio fiat, annon potest opponi exceptio intempestivæ repetitionis? *N. per d. l. 2, §. 2. l. 12. pr. ff. d. t.*

(b) Deponens quoq; tam dominium, quam possessionem rei depositæ retinet *l. 17. §. 1. ff. depos.* seu mobilis res deponatur, seu immobilis; nam & hanc deponi posse docemur. *l. 3. in fin. de acquir. vel amitt. poss. l. 11. ff. d. commod. & per rei. vend. juncta l. 24. l. 1. princ. ff. depos.* Quid verò, si apud sequestrum rei alicujus depositio fiat? Nec sic possessionem transire statuimus. Nisi id omittendæ possessionis causa factum esse probatum fuerit. *l. 39. ff. de acquirend. vel amitt. poss. vel possessio litigiosa deposita. l. 17. §. 1. ff. depos.* Haber autem deponens, non observato ullo pacto *l. 1. §. 45. & 46 ff. d. t. agendi & depositum omni tempore per vindicationem repetendi l. 24. §. 2 ff. de reb. auct. l. 9. ff. de R. V. l. 1. §. 32. ff. depos. l. 1. C. eod.* liberrimam facultatem *d. l. 1. §. 22. d. t.* ita ut infamiæ periculum incurrat restituere detrectans *l. 1. C. eod.* nec juvetur ullo beneficio vel retentionis compensationis *l. 11. C. d. t.* quæ in omnibus aliis rebus regulariter admittitur *l. ult. C. d. compens. §. d. act.* de eo maximè inter Dd. controversatur. An propter impensas in rei depositæ conservationem factas, res ista retineri possit? *R. Quod non; per allegatam l. 11. C. depos.*

60

depos. NOBILISSIMUS, AMPLISSIMUS & CONSULTISSIMUS
DOMINUS D. LUDWELL, PATRONUS atq; PRÆCEPTOR me^s eta-
tem venerandus. Disp. ad Inst. II. θ. 10. lit. c. Huic præroga-
tivæ renunciâsse creditur deponens; si usuras aut ab
initio pactus fuerit, aut ex post facto perceperit, l. 24. §.
2. ff. d. reb. auct. l. 7. §. 2. l. 24. l. 26. §. 1. ff. depos. An verò
hoc modo in creditum abiisse censeatur depositum,
magna dissensio est. Videatur modò laudatus Excellentis-
simus D. Ludwell in not. Wes. tit. depos. n. 5.

(c.) Quamvis maritus constante matrimonio re- (c.)
rum dotalium Dominus sit §. 41. Inst. d. R. D. pr. Inst. quib.
al. l. 13. §. 2. ff. d. fund. dot. l. 9. §. 1. Sc. ff. d. jur. dot. ita ut
vindicare l. 9. C. d. R. V. aliosque dominii effectus exer-
cere illi omninò sit concessum, l. 7. pr. ff. d. jur. dot. l. 3. C.
eod. Uxor tamen illarum dominio privata non est, sed
cessat tantùm respectu ejus, ac quasi dormit, mortuoq;
marito reviviscit arg. §. 30. Inst. d. R. D. l. 30. C. d. Jur. dot.
ut in vindicandis iis extantibus, omnes mariti credito-
res excludat. d. l. 30. Nov. 91. c. 1. bona paraphernalia uxor
pro arbitrio in domum mariti inferre potest, vel non.:
& illatarum constituere maritum Dominum, vel etiam
non constituere l. 9. §. ult. ff. d. jur. dot. in tantum, ut nec
administratione se, invitâ uxore, immiscere debeat, l. 8.
C. d. pact. convent. si intulit, & sibi dominium reservavit,
ea extantia, absque quorumcunq; creditorum, etiam
ipsius fisci ratione primipilariæ administrationis, ob
quam in defectu aliarum rerum etiam dos periclitatur,
l. 3. C. d. primipil. contradictione, vindicat l. 1. C. ad L. Jul.
d. vi publ. l. 1. C. d. priv. fisc. l. 2. C. ne ux. pro mar. Si vero
dominium transtulit, vel non amplius extant, tacita
saltem residua est hypotheca, ut infrà demonstrabitur.

(d) Res furto nobis ablatae in dominio nostro ad- (d.)
B eò per-

eò permanent, ut ne longissimi quidem temporis possessione alteri acquirantur §. 2. *Inst. de Usucap. l. 10. C. de furt. &c.* sed à quovis possessore absq; refusione pretii vindicentur §. *ult. Inst. d. oblig. quæ ex del. l. 2. C. d. furt. l. 23. ff. d. R. V. Constit. crim. Carol. V. art. 209. item art. 213. idè dicendum de rebus vi possessis pr. Inst. d. vi bon. rapt. l. 2. §. 26. ff. d. t. §. 2. Inst. de usucap. l. 33. §. 2. ff. eod. d. art. 209.* Quæritur, an statutum valeat disponens, ut res furto subtracta judici relinquatur? N. Dd. communiter, quo facit imprimis *allegata constitut. crim. art. 218.*

(e) Sicuti pater profectitia plenè, ita adventitia quoad usumfructum tantum; castrensia verò vel quasi plenè non acquirit §. 1. *Inst. per quas person. l. 1. 2. & t. t. C. de bon. matern. l. 6. & passim C. d. bon. quæ lib.* Jure ergò Domini liberi res suas repetunt l. 4. §. 1. *de castrens. pecul. l. 4. C. d. adv. div. jud. d. l. 23. de R. V.*

(f) Qui scilicet dominus remansit, (1) vel simpliciter rem tradendo, quo casu fides habita non intelligitur *arg. l. 5. §. pen. de trib. act. cum traditio hæc semper conditionem pretii soluti involvat. arg. l. 3. d. pign. act.* (2) vel dominium expressè, donec integra solutio facta, reservando, (3) vel legem commissoriam, initio contractus, directis verbis, adjiciendo, l. 2. 4. *ult. &c. ff. d. L. commiss. l. 1. 3. 4. C. de pact. int. empt.* (4) vel rem venditam, sub conditione, in diem addicendo, l. 1. l. 2. *pr. ff. d. in diem addict.* Sic enim nulla est obligatio priusquàm conditio existat, l. 8. *pr. d. peric. & commod. l. 7. pr. d. contrah. empt.* etiamsi res tradita l. 31. *pr. de A. R. D. eadem, ferè statuenda de eo, qui vel ante traditionem, vel in ipso traditionis actu, sibi hypothecam in re vendita constituit l. 5. §. 17. de tribut. act. l. 1. §. ult. cum l. seq. ff. de reb. eor. Gail. 2. obs. 15. n. 7.* illud verò quod fide habitâ dominiū
trans-

transferatur, communiter limitant Dd. in emptore
doloso; qui jamjam tempore contractus, se non esse
solvendo sciens, fugam nequiter præcogitavit: quo ca-
su cum dol^o causam habendæ fidei dederit, fides pro nõ
habita, res pro non tradita, & dominiu pro non trans-
lato censetur. *arg. d. l. 3. ff. d. pign. act. Gail d. l. 2. obs. 15. n. 8. sqq.*

(g) Enumeratis enim annumerare possemus, (1)
Debitorem pignoratitium *l. 35. §. 1. d. pign. act. l. 9. cum seq.*
C. eod. l. 1. C. de non num. pec. (2) Locatorem *l. 39. ff. loc. con-*
duct. l. 9. & 23. ff. de R. V. Modò tamen hi rerum vel lo-
catarum, vel pignoratatum, ipsimet domini fuerint.
Ut ut etiam non domini, nam & hos rectè pignerare
l. 9. §. 4. l. 22. §. 2. de pign. act. vel locare l. 7. l. 8. l. 15. §. 8. ff.
loc. cond. &c. notum, actione pigneratitiâ § *ult. quib. mod.*
rel. 9. §. 4. l. 40. §. 2. de pign. act. vel locati l. 11. §. 3. ff. locat.
l. 25. l. 29. C. eod. agere possint. Ut illis res ipsa in specie,
vel ejus possessio, præ cæteris creditoribus, qui nihil
juris in ea prætereendere valent, restituatur. Insuper et-
iam cum possidente, vel dolo possidere qui desit *l. 9. in*
pr. & §. 1. ff. ad exhib. actione ad exhibendum licitè agūt
l. 3. §. fin. cum l. seq. ff. d. t. Hactenus dicta commodanti
quoq; *l. 15. l. 16. ff. commod. juncto §. 2. Inst. quib. mod. re. de-*
ponenti, rem alienam l. 1. §. 39. l. 31. §. 1. ff. depos. benè ap-
plicantur. Circa locationem quæretur libet, quid senti-
endum sit de ovibus & vaccis ferreis, Von Eiern Kühen
vnd Schafen / quæ æstimatæ locari solent; an & istæ re-
ctè vindicentur? Aff, per ea quæ habet *Carpz p. 2. const.*
37. defn. 19. circa finem additâ l. 23. de R. V. An verò ista cõ-
ventio, quæ exotico vocabulo Socida appellatur, jure
defendi possit, gravis disceptatio est. Videri potest
Carpz. d. l. & Nobilissimus, Amplissimus atq; Excellentissi-

*mus Dn D. Tabor, Patronus atq; Praceptor meus sempiterno ho-
noris cultu prosequendus in tract. de jur. Socid, imprimis c. 5.*

I V.

Utilem vindicationem (a) sibi asserunt. Emphyteuta, (b) Vasallus, (c) Fructuarius, (d) Superficiarius, (e) qui actionem in rem acquisivit, (f) minor ratione rei ex sua pecunia comparata, (g) Verus Dominus adversus eum, qui ante litem dolo; (h) vel post litē contestatam culpā, possessionem amisit, (i) Item eum, qui se obtulit defensionī, (k) porro publicianā (l) vel rescissoriā (m) agens, Administrator res sacras alienatas vel obligatas, vindicans (n) & si qui reperiuntur casus plures. (o)

(a) (a) Utilis hæc vindicatio datur quibusdam non ratione utilis Domini, quod non agnoscimus cum *Excellentissimo D. Ludwell D. ad Inst. 4. th. 4. lit. d.* sed effectus; pro jure suo in rem defendendo, cujus juris intuitu dominorum loco habentur, licet rei ipsius veri non existant Domini: ut exempla proximè sequentia magis ostendent.

(b) (b) *l. 1. §. 1. ff. si ag. vectigal.*

(c) (c) *c. un in pr. ibi: rei a. 2. F. 8. item 2. f. 43.*

(d) (d) *l. 8 pr. ff. de reb. auct.*

(e) (e) *l. 73. §. 1. cum duabus seqq. ff. de R. V. junctal. 16. in f. in*

71
fin. ff. de pign. act. l. 1. §. 1. & 6 ff. de superf. l. 3. §. 3 ff. d. op. nov. nūc.

(f) Si directa ei cessa vel mandata non sit, l. ult. l. 5. C. d. hered. v. act. vend.

(g) l. 2 ff. quare. ex fact.

(h) l. 27. §. 3. l. 22. l. 68. & c. ff. de R. V. juncta l. 3. §. ult. d. al. jud. mut. dolus namq; hic pro possessione est. l. 131. 150. de R. J. c. pro possessore 36. eod. in 6.

(i) l. 33. 36 §. 1. 63. ff. de R. V.

(k) l. 7. l. 25. cum seqq. de R. V. l. 13. §. 13. ff. de pet. her. doli commissi hic pœnam luit: modò actor nesciverit, eum non possidere; vel hic pœnitentiâ ductus, ante litem contestatam non correxerit mendacium; dd. ll. dum tamen interim verus possessor suam usucapionem non adimpleverit.

(l) Publiciana enim ad exemplum directæ vindicationis datur, l. 35. in f. pr. de O. & A. instar proprietatis non possessionis respicit, omniaq; in ea obtinent, quæ in directâ vindicatione, l. 7. §. 6. & 8. ff. de publ. in rē, act.

(m) Et rescissoriam instituens rem suam esse contendit §. 5. Inst. de act.

(n) Res sacræ atq; religiosæ licet strictè loquendo, cum nullius dominio subjectæ sint, §. 7. & 8. Inst. de R. D. l. 6 §. 2. ff. eod. vindicari nequeant, arg. l. 23. pr. ff. de R. V. ab administratore tamen illicitè alienatæ vel obligatæ rectè revocantur. l. 21. C. d. SS Eccl.

(o) de quibus consule Colleg. Jur. Arg. l. 6. tit. 1. th. 16. sqq.

V.
Secunda classis eorum, qui simul hypothecâ & personali privilegio gaudent.

Ad hanc classem pertinent Fiscus, (a) mu-

B 3

lier

lier quoad dotem consumptam, (b) militiæ creditor, (c) ab hostibus redemptor, (d) Creditor ad refectionem vel conservationem (e) Qui ad rem emendam mutuum dedit sibi hypothecam reservando, (f) Pupillus in re ex sua pecunia comparata, (g) & alii, in primis omnes, qui personale privilegium habent à lege, si expressam hypothecam sibi constitui curent. (h)

(a) Hic ante omnia notandum, secundum Dd, communē opinionē, fisci jus habere non tm, omnes Principes, ac civitates superiorē nō recognoscentes; sed recognoscentes etiam, modò vel ex concessione, privilegiove superioris, vel præscriptione merum & mixtum imperium, juraq; regalia & fiscalia consecuti fuerint, *Wesenb. in w. ff. in quib. caus. pign. n. 5.* dein distinctè procedendum esse quoad privilegia ejus. Nam (i) ratione tributorum, collectarum, & aliarum exactio num publicarum, gaudet & tacitā hypothecā; & privilegio prælationis, adversus creditores etiam anteriores: *l. 1. C. si propt. publ. pensit. l. 1. C. in quib. caus. pign. l. 46. § 3. ff. de jur. fisci l. 34. de reb. auct.* In tantum, ut solutam jam dum pecuniam vi sui privilegii revocet. *l. 18. §. ult. ff. d. t.* Vid. *Carpz. p. 1. constit. 28. defn. 47. Berlich. p. 1. concl. 64. nu. 105. Coll. Jur. Arg. lib. 20. tit. 2. th. 7. & lib. 42. tit. 5 th. 32. n. 23. Auth. anon. de prior. cred. c. 2. n. 2. & c. 3. n. 3. Mozz. de pign. col.*

col. de nat. pign. n. 57. (2) Ratione contractus fisco quoq;
 tacita data LL. hypotheca, l. 2. C. in quib. caus. pign. l. 2. C.
de serv. pign. dat. ob quam chirographarios & personali-
 ter privilegiatos etiam antiquiores, ac hypothecarios
 posteriores vincit: priores verò non nisi in bonis post
 contractum cum eo initum quaeritis. l. 28. ff. de jur. fisci.
 in bonis enim quæ jamjam habuit debitor, jure utitur.
 privatorum, l. 8 ff. qui pot. l. 2. C. de priv. fisci. l. 4. C. qui pot.
 obtinetq; vulgaris illa regula: qui prior est tempore, po-
 tior est jure c. qui prior 54. de R. J. in 6. citra ullã distinctionẽ,
 vel inter hypothecam tacitam & expressam, vel gene-
 ralem & specialem. (3) ratione pænarum fiscalium aliis
 creditoribus cedit. l. un. C. pæn. fisc. l. 7. l. 37. ff. de jur. fisc.
 cum semper ille qui de damno vitando certat, favora-
 bilior sit eo, qui de lucro captando. l. 41. § 1. ff. de R. J. In-
 terim & in hisce hypothecã tacitã planè destitutus non
 est, veluti var è distinguendo tradit *Neguz. de pign. &*
hypoth. p. 2. membr. 4. n. 115. seq.

(b)

(b) Mulierem in causa dotis creditoribus tam,
 privilegiatis anterioribus, quàm hypothecam priorem,
 sed tacitam habentibus præponi, extra omnem dubi-
 tationis aleam positum est. An autem præferatur hy-
 pothecam anteriorem expressam habentibus, illud est,
 de quo valdè dubitatur; de quo magno inter Dd. co-
 natu disputatur? Nobis placet ad affirmantium acce-
 dere castra, moti generalitate textuum l. ult. C. qui pot. §.
 29. Inst. de act. l. 4. C. in quib. caus. l. 29. & 30 C. de jur. dot.
 N. 97. c. 2. Nov. 109. c. 1. legibus igitur non distinguenti-
 bus, nec nostrum erit distinguere. l. 8. ff. de publ. in rem act.
 Excellentissimus Dn. D. Ludwell. in not. ad Wesenb. tit. qui
 pot. in pign. n. 3. Beuth. l. 1. c. 35. Variè autem extendun-
 tur dotis privilegia, à tempore factæ promissionis inci-
 pien-

piencia l. 1. pr. ff. qui pot. l. un. §. 1. C. de R. V. A. Sichard. ad
l. 12. C. qui pot. n. 32. Ut procedant.

(1) etiam in augmento dotis. N. 97. c. 3. quod secundum naturam dotis regulatur l. 6. C. de jur. dot. à die augmenti facti l. 19. ibi: jura enim hypoth. C. d. don. ant. nupt. (2) in sponsa non secutis nuptiis l. 17. §. 1. ff. de reb. aut. jud. cum & aliàs sponsa pro uxore reputetur, non in favorabilibus tantum, l. 4. ff. de fund. dot. l. 5. C. de bon. qualib. sed etiam odiosis. l. 3. & 4. ff. ad L. Pomp. de parricid. (3) in matrimonio putativo l. 17. §. 1. cum l. seq. ff. de reb. auct. (4) vivente licet marito, sed ad inopiam vergente l. 24. pr. ff. solut. mat. l. 29. C. de jur. dot. (5) etiã expressã hypothecã constitutã l. 14 l. 17. ff. de pact. dot. (6) in liberis quoq; uxoris l. 12. §. 1. vs. except. C. qui pot. N. 91. pr. & §. 1. non aliis ejus heredibus l. un. C. de priv. dot. §. 29. Inst. de act. quamvis verò tam latè pateant mulierum jura, reperiuntur tamen casus, quibus vi sua ac robore destituuntur: veluti (1) in dote cauta vel confessã & non actualiter numerata. l. 1. & tot. tit. C. de dot. caut. l. 12. §. 1. ibi si tamen re ipsa C. qui pot. quod tamen iterum suas patitur ampliaciones & restrictiones, quas cernere est apud Gail. 2. obs. 81. & Myns. 1. obs. 61. (2) in paraphernalibus & donatione propter nuptias. Ratione quorum tacitã saltem contentã esse coguntur hypothecã l. ult. C. de pact. con. l. 29. C. de jur. dot. l. ult. §. 2. C. qui pot. Myns. 5. obs. 4. [3] Si liberi prioris matrimonii suã matris dotem repetant. d. l. ult. §. 1. ibi: except. Nov. 91. c. 1. [4] Si mulier sit hæretica. Nov. 109. c. 1. auth. item privil. C. de hæret. & Manich. [5] Si uxor cum marito comūnem negotiationem exercuerit. arg. l. 1. §. pen. de exercit. act. l. 24. pro soc. quam receptam totius ferè Germaniæ consuetudinem esse testatur Gail. 2. obs.

obs. 90. n. 5. (6) Si malà mulieris administratione vir ad inopiam redactus fuerit, *Mind. de process. in cam. extrab. l. 2. c. 61. n. 14.* plures restrictiones Dd, cumulant, quas nos silentio, brevitatis studio, præterimus.

(c) Dum hic expressâ hypothecâ, in scripturam, testibus firmatam redactâ, sibi prospexerit. *N. 97. c. 4. auth. quo jur. C. h. t.* Quid militia fuerit, notat *Pacius in Anal. Cod. de pign. & hyp. n. 8.* officium nempe eorum, qui in aliqua schola inter statutos sunt relati, ex quo salaria & commoda quædam consequantur. Hodie ejusmodi militiæ cum in desuetudinem abierint, Dd. id privilegium attribuunt iis, qui ad adipiscendos honores equestris alicujus ordinis, sub expressâ cautione, mutuum dant. *Beuth. l. 1. c. 57.*

(d) Tam diu servum tacito pignoris nexu obligatum tenet, donec de lytro seu pretio redemptionis ipsi satisfiat, *l. 43, in fin. d. L. 1. l. 20 §. 1. ff. de testam. omnibusq;* quamvis prioribus, præfertur. *l. 12. §. 12. l. 15. ff. de capt. & postlim. arg. l. 5. cum l. seq. ff. qui pot.*

(e) Duplex & huic concessum est privilegium, [1] ædificium refectionem auctoritate legis ei obligatum, *l. 1. ff. in quib. caus. [2]* Aliis præponitur creditoribus, *l. 26. ff. de reb. auct. l. 1. de cess. bonor. d. l. 5. cum seq. ff. qui pot.* Ut autem hoc privilegium vires suas habeat, duo conjunctim adesse debent, [1] ut credatur nominatim & expresse in refectionem, [2] Creditum in alium usum non sit conversum, *per alb. l. 5. & 6 ff. qui pot.* quod ultimū tam per testes, quā per cōjecturas probatur, *arg. l. 7 pr. de exercit. auct. de negatur in super si plus creditū, quā refectione requirebat, d. l. in fin. pr. quoad summā scilicet excurrentem.* Utile namq; per inutile non rectè vitatur. *l. 1. §. 5 ff. de V. O. l. 5. §. 2. de don. int. vir. & ux.* dummodò sciens ac non dece-

G dece-

deceptus, vel falso persuasus à creditore id fecerit, *d. l. 1.*, §. 10. tandem cessat, re, inquam creditum est, extinctâ, *l. 8. pr. quib. mod. pign.* cessante enim ratione, *l. 6. qui pot.* ipsum cessat privilegium. Hic controvertitur inter Dd. an hoc in alterius quoq; rei refectione verum sit; an tantum restringendum ad ædificium? & de rigore juris aff. posterius: tum quia, *l. 1. ff. in quib. caus. pign.* expressè de ædium refectione loquitur; tum quod contrarium, nullo textu demonstratur: nisi expressum pignoris pactum forsitan adjectum fuerit, *l. 7. C. qui pot. l. 17. C. de pign.* ob quam rationem *in l. 5. ff. qui pot. & Nov 97. c. 3.* inter se comparantur.

(f.) [f] Tria concurrant in hoc privilegio necesse est, [1] Expressa pignoris constitutio, [2] facta ante emptio- nem agri vel alterius rei, (3.) versio in rem, in quam da- tum. *d. l. 7. C. qui pot. l. 7. C. d. pign. Nov 36. c. 3. Sich. ad alleg. l. 7. C. qui pot.*

(g.) (g) Pupillo duobus casibus tacita concessa hypo- theca, (1.) si ejus pecuniâ res aliqua empta, non qui- dem ab ipso tutore, ubi utilis dari vindicatione *Suprà θ. 4. lit. g.* posuimus, sed ab alio, *l. 7. ff. qui pot. l. 3. pr. ff. d. reb. eor.* (2.) In bonis tutoris, *l. 20. C. d. administr. tut.* priori casu, anteriores vincit, *d. l. 7. pr. juncta, l. 5. ff. qui pot.* po- steriori ab iis vincitur. *Excellentissimus Dn. D. Ludwell in not. Wesenb. ad tit. qui pot. n. 3.* quod pupilli privilegium Interpretes communiter trahunt ad militem, mulie- rem, furiosum, Ecclesiam *Auth. Anon. d. prior. cred. c. 2. n. 6.*

(h.) [h.] Quæ cautio diligenter observanda, alio- quin ad quartam pertinebunt classem, *de qua infra suo loco.*

VI.

*Tertia classis eorum, qui nudâ hypo-
thecâ nituntur.*

In hac classe ante omnia considerandum, an una eademq; res sit obligata duobus uno & eodem tempore, an diverso; priori casu, illa nobis tenenda regula: Quod pares tempore, pares quoque sint jure. (a) posteriori, altera: Priorem tempore, potioem quoque esse jure. (b.)

[a.] *l. 20. §. 1. d. pign. act. arg. l. 30. ff. d. test. tut. l. 31. ff. d. manumiss. test.* Nisi scilicet unus aliquam præ se ferat præsumptionem, vel possessionem arripuerit: tunc n. obtinet illud vulgare, FELICES POSSIDENTES. *l. 10. ff. d. pign. l. 14 d. noxal. act. l. 128. d. R. §. et hoc est verum, si ab initio id actum, ut utrique res in solidum sit obligata, & quæstio orta inter ipsos hypothecarios, quod si adversus extraneum instituenda actio, singuli in solidum servianâ utentur. Cum autem ab initio convenit, ut pro partibus res obligaretur, utilis actio, tam inter ipsos, quam extraneos comperit, per quam dimidiam partis possessionem apprehendant singuli: *d. l. 10. ff. d. pign. nec non, quando neque solidi, neque partiû, facta mentio, l. 16 §. 8. d. 1. & l. supra allegata 20 §. 1. d. pign. act.**

(a.)

[b.] *l. 2. 8. 11. 12 ff. qui pot. l. 2. 4. 12. C. eod. l. 98. ff. d. R. §. c. 54. eod. in 6.* prioritatem ex tempore non creditæ pecuniæ; sed constitutæ hypothecæ determinamus, Quamvis igitur obligatio principalis adhuc pendeat,

(b.)

vel sub conditione, *l. 11. §. 1. ff. h. t.* non tamen potestativa, *l. 9. §. 1. l. 11. pr. ff. h. t.* vel sub die, *l. 12. §. 2. d. t.* Ut & licet posteriori res sit tradita, aut pactum de vendendo pignore adjectum, *d. l. 12. §. f. qui pot.* novatione obligationis, cum repetitione hypothecæ, interposita, *l. 3. pr. ff. d. t.* prioritati nil quicquam derogatur: quæ tam accuratè attenditur, ut hora quoq; vel minimum temporis spatium in considerationem veniat. *Gail. 2. obs. 25. n. 3.*

VII.

Ultimæ nostræ regulæ videbimus adhuc aliquas ampliaciones, dein ejus quoque restrictiones adjiciemus: Quoad istas, nil interest, pignus conventionale, an prætorium sit, (a) tacitum, an expressum, (b.) generale, an speciale, (c.) privatus tempore prior sit, an Respublica, (d.) & quæ ejusmodi plura occurrunt. (e.)

- (a) (a) *l. 10. ff. qui pot. l. 2. C. eod.* hac occasione inferere lubet, constitui pignus vel à personis, vel lege: à personis iterum vel publicis, vel privatis. Per publicas intelligo magistratus, qui per missionem in possessionem honorum varias ob causas prætorium, sub quo judiciale cōprehendo, *l. 2. C. de prat. pign. pign^o introducunt. t. t. C. d. prat. pign. l. 26 ff. d. pign. act.* à privatis cōtrahitur, vel conventionem, tam nudā, *l. 4. ff. d. pign. & hypoth. l. 1. p. ff. d. pign. act.* & hypotheca in specie dicitur, Ac cum à prætore hæc cōventio confirmata sit, pactis adnumeratur prætoriis; quam vestitā rei traditione, & pignus propriè appellatur,

tur, interq; contractus refertur reales, *d. l. 1. pr. d. pign. act. §. f. Inst. quib. mod. re.* Vel ultimâ voluntate, *l. 26. pr. d. pignor. act.* à lege quod originem trahit, tacitum seu legale salutatur. *de quo statim.* Illud tamen quod de prætorio pignore supra traditum, ita demum admittitur, si creditores ex causis titulisque diversis veniant; vel si ex illis, qui ejusdem tituli sunt, unus in actione personali privilegiatus sit, aliàs secus. *l. 5. §. 3. ut in possess. l. 12. pr. d. reb. auth. jud. possid.*

(b) *l. 8. ff. qui pot. l. 2. 4. 8. C. eod. l. 28. ff. d. jur. fisc. l. 2. C. d. priv. fisc.* Malè ergò sentire videtur *Sichard. ad tit. C. in quib. caus. n. 2.* Simpliciter expressas hypothecas tacitis præferens, cum ex adductis legibus satis evincatur, paribus ambulare passibus expressas & tacitas, & trita quoque sit regula, expressi atq; taciti eandem esse virtutem, *Dd. ad. l. 3. ff. d. reb. cred.* quia verò tacitas hypothecas præter casus expressos fingere non licet, Interpretes in colligendis & recensendis iis maximopere sudant. Adeat, qui vult, *Neguz. p. 2. memb. 4. n. 6. seqq. Mozz. d. pign. col. d. divis. pign. n. 25. seqq. & col. seq. n. 2. sqq. C. J. A. & Wesenb. in w. ff. in quib. caus. & c.*

(c) *l. 2. ff. l. 6. C. qui pot.* Ubi nil moramur distinctionem aliorum, inter rigorem juris & æquitatem, quâ componere allaborant apparentem pugnam, inter *l. 2. ff. qui pot. & l. 2. C. d. pign.* cum diversitas casuum cuilibet paulò intentius contemplanti facile occurrat. Non igitur dubitamus ponere, creditorem generalem priorem habentem, habenti specialem præferendum esse, etiamsi ex aliis bonis suum consequi possit. *d. l. 2. pr. ff. qui pot.* Quid si verò in quibusdam bonis quis habeat specialem & insuper adjectam generalem, poterit ne, relicta suâ hypothecâ, agere ad quæcunq; bona, sicq; excludere

dere alterum? Videbatur dicendum quod sic ex l. 8. ff. d. distr. pign. Sed hoc ex æquitate temperant Impp. in l. 2. C. de pig. & speciale pign^o pri^o excutere jubent, Dn. D. Ludwell in not. Wesenb. ad tit. qui pot. n. 3. Veniunt autem in generalem hypothecam omnia bona, præsentia & futura, licet de his nil dictum vel cautum, l. f. C. qua res pign. jura quoq; , actiones l. 49 ff. de V. S. arg. l. 15. de R. 7. nomina l. 4. C. qua res pign. non tamen ea, quæ quis veri similiter obligaturus specialiter non præsumitur; l. 6. cum seqq. ibiq; Goth. ff. de pign. quò referuntur, quæ ad agriculturam sunt necessaria, l. 7. 8. & auth. sq. C. qua res pign. Item arma militaria, libri studiosorū, de quib^o consule Cöler. de process. Exec p. 2. c. 3. n. 126. sqq. ratione rerum feudaliū, nullum suboritur dubium ob c. Imp. 2. f. 52. & c. Imp. 2. F. 55. ut & sacrarum, & aliarum specialem oppignorationem respicientium, quas enumerat & explicat cum Wesenb. in w. C. 7. A. tit. ff. qua res pign.

(d) l. 4. C. qui pot. l. 3. C. de remiss. pign. idem est si Respublica & fiscus concurrant, l. 8. ff. qui pot. vel fiscus & privatus, d. l. 8. ff. qui pot. l. 22. §. 1. de jur. fisc.

(e) veluti sunt; utrum prior agat, excipiat, replicet, l. 12. pp. qui pot. utrum à Domino, an non domino, publicianam tamen habente, pignus constitutum, l. 14. qui pot. juncta l. 18. de pign. & c. quòd valeat tam in sorte, quam usuris, l. 18. l. 20. ff. qui pot. accessorium enim sequitur naturam sui principalis, c. 42. de R. 7. in 6. Myns. 1. obs. 59. in princ. Usuras autem intelligimus licitas atque concessas: Quamvis etiam illicitæ contractui licito adjectæ, hypothecam & ex eo oriundam prioritatem nõ viciant aut tollunt, secundum Gail. 2. obs. 5. n. 12.

VIII. Re-

VIII.

Restrictiones quod attinet, Regula vires sæpius amittit: E. G. Si prior in oppignorationem secundo factam consenserit, (a) Si posterior priori suum solverit, obtulerit, obfignatum deposuerit, (b) Si secundus præscriptione 30. vel 40. annorum munitus sit, (c) Si prior per mendacium rem debitoris esse negaverit, (d) Si prior habeat instrumentum privatum, posterior publicum, (e) Si duo à diversis non dominis pignus consecuti, (f) Et aliis casibus pluribus. (g)

(a) *l. 12. §. 4. ff. qui pot. ubi acris est disputatio, an in dubio jus pignoris ipsum; an prioritatis tantum remissum credendum sit? Posterius affirm. cum gl. ad l. 12. ff. quib. mod. pign. cum ejusmodi remissiones & renunciationes sint stricti juris, & sic interpretandæ, ut renuncianti, ac remittenti minus obfint: arg. l. 89. pr. ff. de solut. neq; aliud hîc actum videatur, quam ut prior posteriori cedat, hicq; ejus subintret locum, cui actui omninò standum, l. 34. de R. J. Carpz p. 1. constit. 28. defin. 131.* (a)

(b) *l. 11. §. ult. ff. qui pot. l. 1. §. 8. C. eod. justo quidem tempore, l. 7. §. 3. de præscript. 30. vel 40. ann. & hoc concessum est, non tantum hypothecariis; dd. ll. sed Chirographariis quoq; imò planè extraneis. tot. tit. C. de his qui in prior. verum certa distinctio adhibenda; Hypothecarii eo ipso dum offerunt, solvunt, vel deponunt* (b)

nunt, priorum locum nanciscuntur, *l. ult. C. de his, qui in prior. d. l. 1. ff. l. 5. C. qui pot.* Chirographarii autem & extranei non aliter, quam si (1) pecuniam creditores reipsa acceperint, *l. 3. C. de his.* (2) Si expressè conventum, vel cum creditore, ut in ipsius locum cum omni jure substituantur, vel cum debitore, ut pecunia priori solutâ pignus ad se transferatur, *l. 1. C. de his qui in prior. l. 3. ff. quæ res pign.* quamvis autem deficiente secundo requisito, non succedatur in jus pignoris, succeditur tamen in jura personalia, *l. 10. §. 1. l. 16. ff. quæ in fr. & privilegia, si ad privilegiarium pecunia pervenit. l. 24. §. 3. de reb. auct. l. 2. ff. de cess. bon.* In fisci locum ascendere satagens, jus fisci autoritate judicis competentis in se transcribi curabit, *l. 3. l. ult. C. de priv. fisc. Pac. in anal. C. tit. de his qui in prior.* Haftenus dicta tam in sorte, quam usuris procedere certum. *l. 12. §. 6. ff. qui pot.*

(c.) (c) *l. 7. §. 2. C. de prescript. 30. vel 40. ann.*

(d.) (d) Possessionis privatio poena statuta huic mendacio: *Nov. 18. c. 10. auth. Item possess. C. qui pot. quemadmodum & alias in jure mendacii poenas legere est. §. 10. Inst. de suspect. tut. l. 2. §. 1. l. 23. §. 0. ff. ad L. Aquil* plura exempla congessit *gl. ad l. 43. ff. de R. J.*

(e) (e) *l. 11. C. qui pot.* rationem in eo ponunt, quod privata scriptura regula riter contrâ, & non pro scribente probet. *l. 26. §. ult. depos. l. 13. C. d. non num pec. l. 6. C. de probat.* & nî hoc ita, fenestra astutioribus aperiretur, committendi fraudem in tempore contractus initi, sibi nempe pro lubitu & suo usu illud fingendi. Limitatur istud in privata scriptura, roborata subscriptione trium aut plurium testium, quæ istam fraudis & doli suspicionem tollit, *d. l. 11. C. qui pot.* vel etiam si absque scriptura prioritas temporis testibus ostendi possit; cum

77
cum non minorem fidem faciant testes, quam instru-
mentum publicū, l. 15. C. d. fid. Instrum Gail. 2. Obs. 25. n. 9.
& 10.

(f.) Ubi possessor prævalet. l. 14. ff. qui pot. (f)

(g.) Neguz. p. 5. membr. 2. n. 15. seqq. 20. fallentias re- (g)
censet, plures Moz. d. pign. & hypoth. col. d. natural. pign.
n. 35. seqq. sed istis omisissis styllum ad quartam classem
creditorum vertimus.

IX.

Quarta Classis eorum, qui solo privilegio personali muniti sunt.

Hac classe collocantur: (a.) qui impen-
sas repetit in funus factas, (b) Respublica cre-
ditrix, (c.) Deponens re non amplius extan-
te, (d.) Qui pecunias mutuò dedit ad res e-
mendas, reficiendas, sibi de expressa hypo-
theca non cavens, (e.) Pupilli in bonis admi-
nistratorum, (f.) & alii. (g)

(a) Horum privilegiatorum alii longum compo- (a)
nunt catalogū, sed satis confusè. Observandum namq;
est, quosdam istorum privilegium cum hypotheca con-
iunctum habere; ut mulier ratione dotis, fiscus & simi-
les, de quibus cum in antecedentibus satis proluxa in-
stituta sit tractatio, hinc nolumus quicquam repetere, ne
audiamus illud: Crambe bis cocta: Quosdam solo gau-
dere privilegio absq; hypotheca, quorum aliquos adji-
cere, ordo instituti postulat.

(b) Impensæ funerales, non obstante, eas omni (b)
D carere

carere hypothecâ, tam Chirographariis, quàm hypo-
thecariis, tacitis, l. 14 §. 1 ff. de relig. & sumpt. fun. expres-
sis, l. 45. ff. d. l. junct. l. 13. C. mand. l. 23. ff. de S. P. V. l. 18. cum
seq. ff. de relig. junct. l. 14. §. 3. de divers. & temp. præscript. l.
ult. §. 9. C. de jur. delib. §. f. Inst. ad L. Falcid. l. 1. §. f. ff. eod.
præponuntur. Quod fundatum in publica utilitate, ne
cadavera insepulta jacerent, l. 43 ff. de relig. & eò plures
ad sepeliendum allicerentur; dum non solum repetitio
impensarum concessa, l. 12 §. 2. d. t. sed insuper tam
largum circa istam privilegium, d. l. 45 & c. d. t. Hâc ra-
tione quoq; meti Imp. pœnas constituerunt gravissi-
mas in eos, qui ob æs alienum sepulturam inh. bere, ca-
daver nefario ausu arestare præsumerent l. f. cum auth.
seqq. C. de sepulchr. viol. N. 60. c. 1. [ubi in pr. elegan-
tissima additur ratio, his verbis: Qui enim hominis
naturam non erubuit, dignus est, & pecuniis, & glo-
riâ, & aliis omnibus condemnari] N. 115. c. 5. Sumptu-
um autem funebrium nomine intelligitur quicquid cõ-
sumptum est corporis causa, antequam sepeliretur l. 37.
ff. de relig. & sumpt. fun. Hisce annectuntur impensæ (1)
in curationem, (2) ipsius, (3) mortui, (4) bonâ fide ac
non superfluè factæ: Uti sunt pretia medicamentorû,
salaria medicorum &c. l. 4 C. d. petit hered. l. 3. C. de re-
lig. & sumpt. fun. præterea ad repetitionem funeralium
impensarum requiritur, (1) ut factæ sint animo repetē-
di, non affectionis aut pietatis gratiâ, l. 14. §. 7 ff. d. t. (2)
ut liquidentur atq; probentur, d. l. 3. C. eod. l. 4. C. de pet.
hered. vel per testes, vel verisimiles conjecturas, vel
deniq; per juramentum Bl. ad d. l. 4. & gl. ad l. ult. §. 9. C.
de jur. delib. Carpz. d. p. 1. const. 28. def. 42. in f. tandem sub-
jungi possunt impensæ, pendente concursu, in utilitatē
omnium creditorum erogata, l. 8. ff. depos. quivis enim
actus

actus pro utilitate communi susceptus, communibus sumptibus quoq; expediendus est; *l. 4. §. 1. fin. regund. veluti ad conservationem bonorum debitoris, ad descriptionem, æstimationem, distractionem, inventarii cōfectionem &c. l. ult. §. 9. C. de jur. delib. Beuth. l. 1. c. 25. & 32.*

(c) *l. 38 §. 1. ff. de reb. auct. non Romana tantum, sed quævis alia, etiam alterius Imperio subjecta Wesenb. in w. ff. de priv. cred. n. 5. ibiq; Excellentiss. Dn. D. Lud. in not.*

(d) *l. 24. §. 2. ff. de reb. auct.*

(e) *l. 24. §. 1. l. 26. l. 34. ff. de reb. auct.*

(f) *l. 23. d. 1.*

(g) Huereferunt Dd. & Interpretes etiam Professores, Advocatos, ratione salariorum, Scholares ratione debitorum ad studia, pias causas, alimenta, mercedem famulorum, &c. sed absq; LL. autoritate. Merces sanè famulorum singulariter jure divino privilegiata. *Lev. 19. vers. 13. Deut. 24. vers. 14. & 15. Jacob. 5. vers. 4. 1. Timoth. 5. vers. 18.*

X.

Quinta classis simplicium Chirographariorum.

Quinta & ultima classis (a) assignatur reliquis creditoribus omnibus, qui vel nuda tantum habent chirographa; vel chirographis quidem sunt destituti, interim tamen sua debita per confessionem debitoris, vel alium modum probare possunt. (b)

(a) Creditoribus omnibus dimissis, tandem vo-

D. 2

can-

cantur Chirographarii nudi & simplices, qui neq; de reali, neq; personali privilegio gloriari valent, ex quo ipso manifestum evadit, rarissimè quid ad eos ex bonis debitoris obæratî pervenire. Quod verum esse nota in unius debitoris creditoribus, secus verò se rem habere in concursu plurium creditorum, diversorum debitorum, v. g. defuncti & heredis, hoc casu, istius creditores, etiã tm. Chirographarii per separationis remediũ, heredis creditorib⁹ tam privilegiariis, quàm hypothecariis præferuntur: in rebus scil. hereditariis, *l. 1. §. 1. ff. de separ. de quo remedio agit Wesenb. in w. d. t.* Occurrit insuper & alia separationis species, inter unius & ejusdem debitoris creditores: pone, debitorem duas negotiationes exercuisse, sagariam & linteariam, & separatos⁹ quoad istas esse creditores: hi certè confundendi non sunt, sed separatim vocandi ad illam negotiationem, ad quam mutuarunt. *l. 5. §. 15. de tribut. act.* pone iterum, unum ejusdem negotiationis habuisse duas tabernas⁹, Norimbergæ unam, alteram Argentorati: Hoc quoq; casu, creditores Norimbergenses in bonis quæ Norimbergæ possidet, Argentoratenses in iis quæ Argentorati, audiendi sunt, *l. 5. §. 16. ff. de tribut. act.* per rationes in ipsis textibus allegatas. *Stracchad. decoct. p. ult. n. 20. seqq.*

(b)

(b) Scriptura ad obligationum essentiam regulariter necessaria non est, sed facilioris probationis gratiã à contrahentibus adhibetur. *l. 4. ff. de pign. l. 12. C. d. prob. l. 4. ff. de fid. instrum.*

X I.

De regulis in qualibet classe observandis.

Regu-

Regula I. Classis.

Omnibus priores sunt, & in re sua quilibet potior. *vid. supr. th. 1. lit. c. & th. 2. lit. a.*

Regulæ II. Classis.

I. Quoties concurrunt cum hypothecariis nudis, ut & privilegiatis, omnes vincunt. Excepto eo, qui in funus credidit, de quo supra suo loco. Ratio regulæ peti potest *ex th. 2. lit. b. in fin.*

II. Quoties hypothecarii privilegiati inter se concurrunt, æquale jus habent, & pro rata dividunt. Cum privilegiatus contra privilegiatum suo non utatur privilegio, *l. 11. §. penult. ff. de minor. nisi (1) vel prioritas temporis discrimen inter ipsos constituat: Tunc enim recurritur ad vulgare illam regulam, qui prior est tempore, potior est jure, vel (2) Specialiter de aliquo doceatur, quod sit præponendus. Sic inter fiscum & mulierem regulariter prioritas temporis inspicitur, l. 2. C. de priv. fisci in causa v. primipilari, fisci jus præponderat. l. 4. C. in quib. caus. pign. l. 3. C. de primipil. in dubio quoque quando non constat de prioritate temporis, mulieri prærogativam largiuntur, cum magis Reipubl. interesse videatur, mulieribus dotem suas conservari, quam fisco debitum solvi. l. 1. ff. solut. mat. sic in Nov. 97. c. 3. ob prioritatem temporis uxori alii cedunt, c. 4. ob specialem rationem ipsa cedere cogitur.*

D 3

Regu.

Regulæ III. Classis.

I. Concurrentes cum Chirographariis s. privilegiariis, s. simplicib⁹, eos post se relinquunt
Ratio supra in th. 2. lit. b.

II. Concurrentes inter se, pares tempore pares jure. *de qua th. 6. lit. a.*

III. Prior tempore, potior jure *de qua th. 6. lit. b.*
& duabus thesibus seqq.

Regulæ IV. Classis.

I. Si concurrunt cum chirographariis nudis, excludunt etiam tempore anteriores.
Rat. supr. in th. 2. lit. b.

II. Si verò inter se, tunc, siquidem sunt tituli ejusdem, h. e. eandem causam debiti prætendunt, regulariter concurrunt, nullâ inspectâ prioritate vel posterioritate temporis: *l. 32. ff. de reb. auct.* quando autem diversorū sunt titulorum, iterum quorū privilegia sunt paria, æqualiter admittuntur: Cum privilegiat⁹ contra privilegiatum &c. Sin inæqualia & varia, magis privilegiati præferuntur, *d. l. 24. §. 2. ff. de reb. auct. Dyn. in c. qui prior. 54. de R. J. in 6.*

Regulæ V. Classis.

I. Creditoribus omnibus postponuntur.
per notata supr. th. 10.

II. Inter

II. Inter se, pro rata debiti quantitate, non attentâ temporis diversitate, concurrunt. *l. 6. ibiq; Bl. C. de bon. auct. l. 5. §. 17. ff. de tribut. act. quæ divisio, communi Dd. calculo, secundum proportionem Geometricâ, non Arithmeticam instituenda, aliàs certè maxima introduceretur inæqualitas, uno debitore solidum, altero vix dimidium accipiente: nec quicquã interesse putamus, si ve inter se tantùm cives, si ve cum illis peregrini concurrant, nisi statutis locorum, vel inveteratâ consuetudine aliud receptum esse probari possit.*

Coronidis loco, duas quæstiones ad hanc materiam pertinentes subjiciemus.

Q. I. An quod majori creditorum parti, circa solutionis remissionem placuerit, reliqui etiam ratum habere cogantur? Respond. quod sic. *l. 7. §. fin. cum l. seq. ff. d. pact. l. 160. §. 1. de R. J. l. 19. ff. ad municip. Si scilicet (1) non adsint hypothecarii, l. 10. ff. de pact. quibus chirographarii pactione suâ præjudicare nequeunt, imò nec major pars hypothecariorum minori, si habuerit hypothecas anteriores juxta Stracch. d. decoct. p. 6. n. 13. seqq. (2) Si omnes citati fuerint, l. 58. §. 1. mand. cum ad unumquemq; actum citandi sint omnes, quorum interest. l. 47. ff. de re jud. l. 39. ff. de adopt. de qua regula latius disserit Myns. 6. obs. 6.*

II. An uni creditorum solutum, ab altero possit revocari? N. modò (1) Creditores sint ejusdem

dem conditionis, pariq; gaudeant jure, (2) bona debitoris nondum possessa, (3) neq; per gratificationem, neq; violentam extorsionem solutio facta. l. 19. ff. de re jud. l. 6. §. 2. de reb. auct. l. 6. §. 7. l. 24. ff. qua in fraud. cred. Reliqua ad hanc quaestionem pertinentia petantur ex Berlichio part. 1. concl. 71. & multis seqq. perquam eleganter atq; enucleatè istam tractante.

Et hæc sunt, quæ de nobilissima, sed intricatissima prioritatis materia conscribere ingenii tenuitas concessit, desiderantem plura, remitto ad absolutissimos tractatus Benedicti Carpzovii, Matth. Berlichii, Christophor. Philippi Richters/ Amator. Rodriquez & aliorum. hinc inde in disp. hac allegatorum Authorum, quos, tanquam ductores atq; Doctores secutus sum.

OS (O) SO

Tibi æterna Tri-Unitas

fit

Laus, Honor, Gloria

In sempiterna secula.

Altdorf, Diss., 1637-55

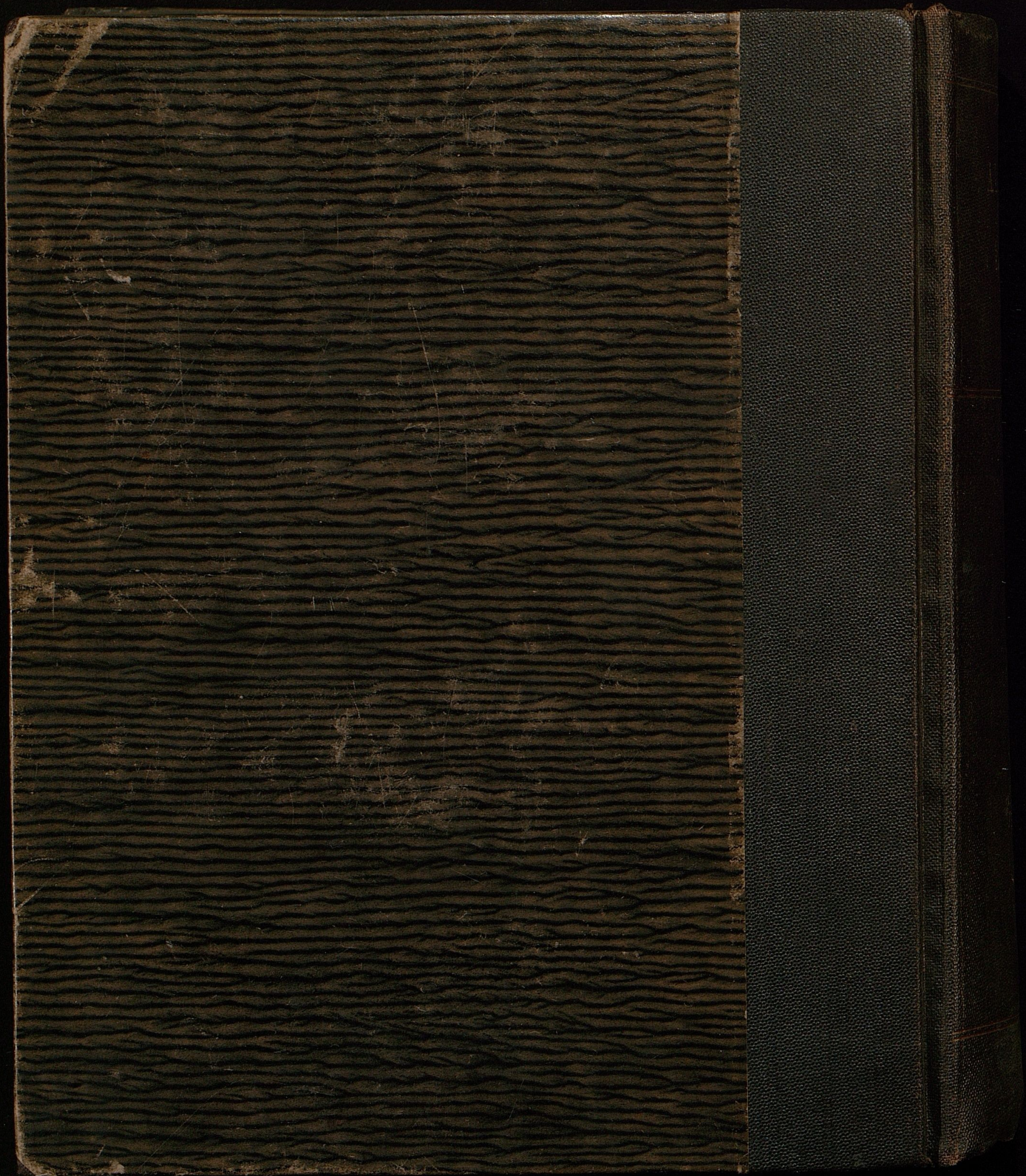
ULB Halle 3
004 327 330

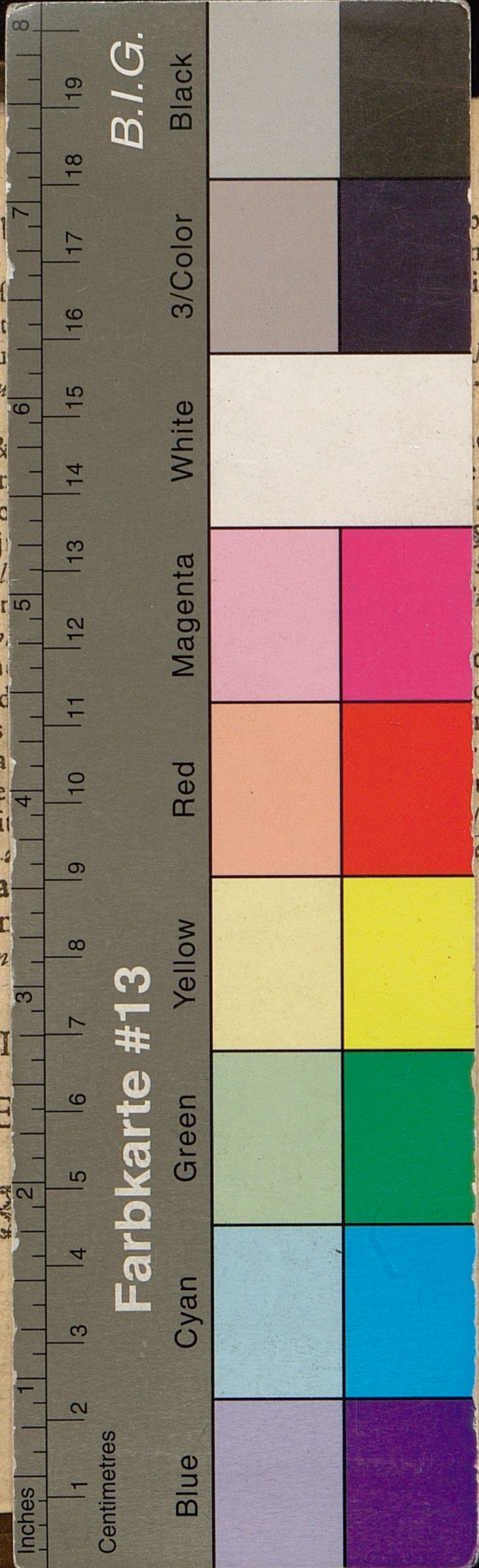

f
Sb.

1017

ber
n ju-
icio-
ac si
ff. de
i. ff.
dici-
m a-
alia
S. Sti-
st. &
richo.
ondi-
dem
rere
i non
utati-
si quis
ert.

E,

Quod DEUS benè vertat !
DISPUTATIO INAUGVRALIS
De
PRIORITATE
CREDITORUM

Quam
PRÆSIDE DEO Ter Opt: Max:

Ex
Decreto & autoritate

Nobilissimi atque Amplissimi Fctor. Ordinis in
celeberrima Noricorum Uniuersitate
Altdorphina.

Summos in utroque Jure honores & Privile-
gia Doctoralia promeriturus

Publicè & solenniter examinan-
dam proponit

LAURENTIUS FRIDERICUS *Strebel /*
Gunzenhus. Fr.

Ad diem 4. Novembris.

Anno M. DCL I.

Typis Georgii Hagen, Univerfi-
tatis Typographi.

14
5. 651
M

1651
2

46

